IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 20.2.2025
COM(2025) 54 final

LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL U LILL-BANK ĊENTRALI EWROPEW

dwar l-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Programm għall-iskambju, l-assistenza u t-taħriġ għall-protezzjoni tal-euro kontra l-iffalsifikar ("il-Programm "Pericles IV")

{SWD(2025) 44 final}

1. Introduzzjoni

Il-programm Pericles IV, stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/840 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, huwa r-raba' iterazzjoni tal-programm Pericles. Il-bażi legali tiegħu hija l-Artikolu 133 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). Il-programm isegwi l-objettivi ġenerali tal-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-iffalsifikar tal-euro u l-frodi relatata u l-preservazzjoni tal-integrità tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro. Għalhekk issaħħaħ il-fiduċja taċ-ċittadini u n-negozji fil-ġenwinità ta' dawn il-karti tal-flus u l-muniti u ssaħħaħ il-fiduċja fl-ekonomija tal-UE, filwaqt li tiżgura s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi. L-objettiv speċifiku tal-programm huwa li jipproteġi l-karti tal-flus u l-muniti tal-euro kontra l-iffalsifikar u l-frodi relatata. Hija tfittex li tilħaq dan l-objettiv b'żewġ modi ewlenin. L-ewwel mod huwa billi jiġu appoġġati u ssupplimentati l-miżuri meħuda mill-Istati Membri. It-tieni mod huwa billi l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jiġu assistiti fl-isforzi tagħhom biex jiżviluppaw kooperazzjoni mill-qrib u regolari u jiskambjaw l-aħjar prattiki bejniethom, mal-Kummissjoni u, fejn xieraq, ma' pajjiżi mhux tal-UE u organizzazzjonijiet internazzjonali.

Il-programm għalhekk jista' jiġi kkwalifikat b'mod wiesa' bħala inizjattiva għall-bini tal-kapaċità, it-tixrid tal-informazzjoni u n-netwerking. L-attivitajiet tiegħu huma mmirati lejn: (i) skambju tal-għarfien u tixrid tal-informazzjoni, (ii) l-għoti ta' assistenza teknika, xjentifika u operazzjonali; u (iii) ix-xiri ta' tagħmir biex jintuża minn awtoritajiet speċjalizzati kontra l-iffalsifikar ta' pajjiżi mhux tal-UE biex jipproteġu l-euro kontra l-iffalsifikar.

Il-programm huwa ispirat minn tliet prinċipji ewlenin: (i) it-transnazzjonalità, li tirrikjedi li mill-inqas żewġ pajjiżi jipparteċipaw fl-attivitajiet kollha tal-programm; (ii) multidixxiplinarjetà, li hija maħsuba biex tiffaċilita l-adozzjoni ta' approċċ komuni għall-protezzjoni tal-euro mill-gruppi fil-mira msemmija hawn taħt; u (iii) il-komplementarjetà, mal-attivitajiet tal-programm maħsuba biex jissupplimentaw — u mhux jissostitwixxu — inizjattivi oħra ta' protezzjoni tal-euro implimentati mill-Istati Membri jew minn istituzzjonijiet tal-UE/internazzjonali.

L-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-programm Pericles IV twettqet skont l-Artikolu 13 tar-Regolament (UE) 2021/840. L-evalwazzjoni kopriet il-kriterji ta' rilevanza, effettività, effiċjenza, koerenza u valur miżjud tal-UE, kif preskritt mil-Linji Gwida għal Regolamentazzjoni Aħjar. Hija kkunsidrat ukoll is-sostenibbiltà tal-azzjonijiet tal-programm fil-protezzjoni tal-euro kontra l-iffalsifikar. L-evalwazzjoni rrevediet l-implimentazzjoni tal-programm minn Jannar 2021 sa Marzu 2024, li tkopri kemm l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea (inklużi l-Istati Membri taż-żona tal-euro u dawk li mhumiex fiż-żona tal-euro) kif ukoll il-pajjiżi mhux tal-UE. Din l-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu involviet diversi partijiet ikkonċernati, inklużi awtoritajiet nazzjonali kompetenti mill-Istati Membri tal-UE, applikanti u benefiċjarji tal-programm, parteċipanti f'azzjonijiet iffinanzjati mill-programmi, istituzzjonijiet tal-UE bħall-Kummissjoni Ewropea u l-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE), aġenziji bħall-Europol u l-Eurojust, kif ukoll sħab internazzjonali, bħal awtoritajiet kompetenti minn pajjiżi mhux tal-UE u l-INTERPOL. L-evalwazzjoni rrevediet it-tipi kollha ta' azzjonijiet taħt il-programm Pericles IV, inklużi konferenzi u avvenimenti kbar għat-tixrid ta' informazzjoni, laqgħat, seminars, workshops, attivitajiet ta' taħriġ, studji u xiri ta' tagħmir.

Id-dokument ta' Ħidma tal-Persunal (SWD) li jakkumpanja din il-Komunikazzjoni jipprovdi aktar dettalji dwar l-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-Kummissjoni. L-evalwazzjoni hija

bbażata fuq varjetà ta' sorsi, inkluż studju indipendenti mwettaq minn kuntrattur estern, li jiġi ppubblikat b'mod parallel. L-SWD jippreżenta l-għarfien ewlieni mill-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu u jieħu kont tal-implimentazzjoni tal-programm Pericles IV.

2. Konklużjoni ġenerali tal-evalwazzjoni

L-evalwazzjoni tikkonkludi li l-programm Pericles IV qed jilħaq l-objettiv tiegħu li jikkontribwixxi għall-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-iffalsifikar tal-euro, u b'hekk jippreserva l-integrità tal-karti tal-flus u l-muniti tal-euro.

Il-programm ġeneralment wera li huwa **effettiv** fit-titjib tal-iskambju ta' informazzjoni, il-ħiliet tekniċi, l-oqfsa istituzzjonali u l-kapaċitajiet operazzjonali fil-ġlieda kontra l-iffalsifikar tal-euro, kemm fl-Istati Membri tal-UE kif ukoll f'pajjiżi mhux tal-UE. Dan iffaċilita b'suċċess in-netwerking u l-investigazzjonijiet kollaborattivi, li wasslu għal kisbiet sinifikanti bħal investigazzjonijiet li rriżultaw fil-qbid ta' euro foloz u ż-żarmar ta' organizzazzjonijiet kriminali.

Billi pprovda taħriġ tekniku, seminars, skambji tal-persunal u studji, il-programm appoġġa miżuri meħuda mill-Istati Membri, speċjalment fejn il-finanzjament nazzjonali huwa limitat. Il-programm Pericles IV għalhekk żgura użu **effiċjenti** tar-riżorsi s'issa fil-kisba tal-outputs, ir-riżultati u l-impatti tal-programm. Filwaqt li l-ispejjeż tal-ġestjoni huma komparattivament għoljin f'termini relattivi meta mqabbla ma' programmi simili, dan huwa prinċipalment dovut għall-baġit globali limitat tal-programm. Is-sehem ġenerali tagħhom qed jonqos ukoll minħabba d-diġitalizzazzjoni, li jindika titjib ġenerali fl-effiċjenza. L-involviment mill-qrib tad-DĠ ECFIN fil-koordinazzjoni u l-implimentazzjoni tal-azzjoni, pereżempju billi jippresiedi l-laqgħat tal-Grupp ta' Esperti dwar l-Iffalsifikar tal-Euro (ECEG), jiżgura l-parteċipazzjoni u l-monitoraġġ effettiv tal-Istati Membri. Il-programm jgħaddi minn evalwazzjonijiet ta' nofs it-terminu u ex post. Madankollu, minħabba d-daqs żgħir tal-programm u l-grad għoli ta' kontinwità matul diversi perjodi ta' programmazzjoni, jista' jkun meħtieġ li tiġi kkunsidrata l-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' żewġ rekwiżiti ta' evalwazzjoni għal kull ċiklu ta' finanzjament meta mqabbla mal-baġit ġenerali.

Barra minn hekk, il-programm jinstab li huwa k**omplementari u koerenti ma'** inizjattivi meħuda minn istituzzjonijiet oħra tal-UE, bħall-BĊE, u aġenziji, bħall-Europol. Peress li l-inizjattivi tal-Istati Membri għandhom kamp ta' applikazzjoni limitat, il-programm jimla dan id-distakk billi joffri azzjonijiet multinazzjonali u multidixxiplinari li jipprovdu għarfien espert u jrawmu l-bini ta' relazzjonijiet fost l-Istati Membri u ma' pajjiżi mhux tal-UE. Tabilħaqq, il-programm jipprovdi **valur miżjud sinifikanti tal-UE** billi jistabbilixxi u jsaħħaħ ir-relazzjonijiet u l-kooperazzjoni fost l-Istati Membri, il-pajjiżi mhux tal-UE, l-istituzzjonijiet tal-UE u l-organizzazzjonijiet internazzjonali li jmorru lil hinn mill-kamp ta' applikazzjoni tal-awtoritajiet nazzjonali individwali.

Il-programm għadu wkoll **rilevanti** ħafna u adatta għat-theddid li qed jevolvi. Hija meħtieġa attenzjoni kostanti biex jiġi miġġieled it-theddid emerġenti ta' ffalsifikar u biex jiġi żgurat li l-għadd ta' euro ffalsifikati identifikati jibqa' kemm taħt kontroll kif ukoll f'livelli baxxi: sakemm jintużaw il-flus kontanti, ir-riskju maħluq mill-flus foloz jippersisti. Fl-aħħar nett, il-programm jaħdem biex jiżgura s-**sostenibbiltà** maż-żmien tar-riżultati tiegħu u l-progress futur lejn l-objettivi tiegħu permezz tat-trasferiment tal-għarfien permezz ta' azzjonijiet ta'

segwitu regolari u appoġġ kontinwu. Il-partijiet ikkonċernati jindikaw theddid li qed jevolvi u grad ta' dawran tal-persunal fi ħdan l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti, u jenfasizzaw il-ħtieġa li t-taħriġ jiġi ripetut kull 2–3 snin.

3. Tagħlimiet ewlenin meħuda

B'mod ġenerali, l-evalwazzjoni tikkonferma li għad hemm ħtieġa għal azzjonijiet Pericles u li dik il-ħtieġa x'aktarx li tiżdied. Dan jistabbilixxi xi tagħlimiet ewlenin meħuda, li huma utli għat-tkomplija tal-implimentazzjoni tal-programm.

Fir-rigward tal-effettività tal-programm, l-evalwazzjoni tindika li l-programm għandu jkompli jiffoka fuq il-konnessjoni ta' dawk l-Istati Membri u pajjiżi mhux tal-UE li għandhom interess dirett jew għarfien espert f'qasam partikolari, sabiex il-programm ikun jista' jiżgura li l-azzjonijiet ikunu sinifikanti u produttivi. L-evalwazzjoni tindika wkoll il-ħtieġa li jinżamm il-bilanċ bejn it-tipi differenti ta' azzjonijiet eliġibbli għall-finanzjament, bħal studji u x-xiri ta' tagħmir għal pajjiżi mhux tal-UE, matul il-bqija tal-perjodu ta' programmazzjoni.

L-evalwazzjoni tindika li l-programm Pericles IV jista' jsir saħansitra aktar rilevanti billi jinżamm il-fokus tiegħu fuq theddid attwali u futur, inklużi karti tal-flus b'disinn mibdul u d-distribuzzjoni ta' flus foloz permezz tal-internet. Iżda l-evalwazzjoni tindika wkoll li l-programm għandu jiffoka fuq theddid potenzjali għall-euro diġitali futur u l-impatt tal-intelliġenza artifiċjali fuq il-produzzjoni u l-identifikazzjoni ta' muniti foloz. Sabiex il-programm jibqa' validu fil-futur, jista' jkollu bżonn jattira għarfien espert speċifiku, pereżempju billi jestendi l-ambitu għall-esperti parteċipanti biex jindirizzaw dawn l-iżviluppi u theddid ġdid potenzjali. Approċċ fuq żewġ binarji jkun utli f'dan ir-rigward, filwaqt li tingħata biżżejjed attenzjoni lit-tnejn li huma: (i) il-ħtieġa li l-Istati Membri (u pajjiżi mhux tal-UE) jiżviluppaw ħiliet tekniċi bażiċi kontra l-iffalsifikar u (ii) theddid emerġenti u dawk l-awtoritajiet bil-kapaċitajiet li jindirizzaw dan it-theddid. Modi oħra ta' tisħiħ tal-programm ikunu li l-ġudikatura, id-dwana u s-servizzi tal-pakketti u tal-konsenja jiġu involuti aktar fl-azzjonijiet tal-programm, biex l-aġendi u s-suġġetti ta' tali azzjonijiet jiġu kondiviżi minn qabel u biex il-kontenut tal-azzjonijiet jiġi adattat għall-udjenza mistennija. Il-laqgħat tal-ECEG u l-istrateġiji Pericles aġġornati kull sena huma l-forumst ideali biex it-tagħlimiet meħuda jitqiegħdu fil-prattika.

Fir-rigward tas-sostenibbiltà tal-programm biex jibqa' effettiv, it-tagħlima ewlenija meħuda hija l-importanza li jittieħdu azzjonijiet ta' segwitu suffiċjenti u li jiġu pprovduti sessjonijiet ta' taħriġ regolari. Dawn jistgħu jgħinu biex jiġu applikati u msaħħa b'mod korrett l-eżiti tat-tagħlim u jiġi żgurat li l-aġġornamenti dwar ix-xejriet u l-iżviluppi attwali jiġu kondiviżi b'mod wiesa' billi tiġi enfasizzata n-natura dejjem tinbidel u li qed tevolvi tat-theddida maħluqa mill-iffalsifikar tal-euro. Billi jipparteċipa regolarment f'azzjonijiet iffinanzjati mill-programm, id-DĠ tal-Kummissjoni li jimplimenta l-programm jippermetti li l-kwalità u s-sostenibbiltà ta' dawk l-azzjonijiet jiġu vvalutati fuq bażi kontinwa. Ħafna azzjonijiet — kemm dawk organizzati mill-Kummissjoni nnifisha kif ukoll l-azzjonijiet tal-Istati Membri — għandhom dimensjoni qawwija ta' "ħarreġ lil min iħarreġ" u jiġu ripetuti perjodikament, filwaqt li jiżguraw li l-għarfien jibqa' aġġornat hekk kif jinbidel il-persunal tal-awtorità kompetenti. Tagħlima finali waħda meħuda hija li l-ostakli lingwistiċi potenzjali, inkluż bejn

l-implimentaturi u parteċipanti oħra f'azzjonijiet tal-programm, jenħtieġ li jiġu minimizzati, pereżempju billi l-implimentaturi jiġu mħeġġa jipprovdu interpretazzjoni fejn xieraq.

4. Kontinwazzjoni tal-programm Pericles IV u t-triq' il quddiem

L-evalwazzjoni tikkonkludi li l-istruttura ta' implimentazzjoni attwali ta' Pericles IV hija ġeneralment effettiva, effiċjenti, sostenibbli u tibqa' rilevanti fl-adattament għat-theddid li qed jevolvi. Pericles IV tindirizza lakuna kritika f'ħafna Stati Membri, fejn ir-riżorsi għall-organizzazzjoni ta' taħriġ internazzjonali u multidixxiplinari dwar l-iffalsifikar tal-euro spiss ikunu limitati. Billi jipprovdi appoġġ immirat, il-programm isaħħaħ il-kapaċità tal-UE li tiġġieled kontra l-iffalsifikar tal-euro u jappoġġa l-iżvilupp ta' relazzjonijiet, networks u sforzi ta' kooperazzjoni transnazzjonali ġodda.

Il-Kummissjoni beħsiebha tkompli tgħaqqad il-pajjiżi rilevanti ma' xulxin filwaqt li żżomm ukoll bilanċ u tinkoraġġixxi tipi speċifiċi ta' azzjoni. Dan jista' jinkiseb permezz tal-istrateġiji Pericles annwali tiegħu u l-laqgħat tal-Grupp ta' Esperti dwar l-Iffalsifikar tal-Euro (ECEG). Il-Kummissjoni se tirrifletti dwar il-possibbiltajiet li t-tul ta' dawk il-laqgħat jiġi estiż għal jumejn. Huwa jqis li huwa utli li jitħeġġeġ involviment akbar tar-rappreżentanti tal-awtoritajiet ġudizzjarji fil-laqgħat tal-ECEG u fl-azzjonijiet ta' Pericles IV, speċjalment fid-dawl ta' theddid akut bħal karti tal-flus b'disinn mibdul. Li l-Eurojust tiġi mistiedna tattendi b'mod regolari l-laqgħat tal-ECEG huwa pass importanti li diġà ttieħed f'dik id-direzzjoni.

Għalkemm il-baġit tal-programm huwa ġeneralment xieraq biex jinżamm livell għoli ta' effettività, tnaqqis fil-finanzjament fisser li ġew implimentati inqas azzjonijiet u li ġew imħarrġa inqas parteċipanti milli fil-ġenerazzjonijiet preċedenti tal-programm. Tabilħaqq, ir-rispons li wasal mill-partijiet ikkonċernati jindika li t-tnaqqis fil-baġit ta' Pericles IV meta mqabbel mal-ġenerazzjonijiet preċedenti tal-programm affettwa b'mod negattiv it-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom u l-kapaċità tagħhom li jorganizzaw l-azzjonijiet Pericles.

Is-suċċess tal-programm huwa dovut l-aktar għat-tfassil tiegħu, li jirrifletti l-bażi legali[1] unika tiegħu u l-enfasi li tippermetti kooperazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni Ewropea permezz tad-DĠ ECFIN. Peress li Pericles IV huwa programm awtonomu, id-DĠ tal-Kummissjoni li jimmaniġġjah jaġixxi bħala unità tan-negozju operazzjonali, integrali għall-iżvilupp tal-istrateġija, l-ippjanar u l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet. Dan jiżgura li l-programm jibqa' allinjat mal-ħtiġijiet tal-Istati Membri u tal-parteċipanti fl-azzjoni, u jġib valur miżjud u effettività.

[1] Il-programm Pericles għall-Istati Membri taż-żona tal-euro huwa bbażat fuq l-Artikolu 133 tat-TFUE (proċedura leġiżlattiva ordinarja) u l-Programm Pericles għall-Istati Membri li mhumiex fiż-żona tal-euro huwa bbażat fuq l-Artikolu 352 tat-TFUE (proċedura leġiżlattiva speċjali).